
Juridisch up to Date

2019-0047 - Juridisch up to Date 2019-07 d.d. 12-04-2019

Rubriek: Arbeid, medezeggenschap en pensioen

Postcontractuele bedingen en de vaststellingsovereenkomst

De arbeidsrechtjurist is over het algemeen geoefend in het sluiten van vaststellingsovereenkomsten. Eén van de onderwerpen die daarbij aan bod komt, is het postcontractuele beding. Dat zijn verplichtingen van de werknemer opgenomen in de arbeidsovereenkomst, personeelsgids of andere documenten, die doorwerken na het einde van de arbeidsovereenkomst. De bekendste is wel het geheimhoudingsbeding. Daarnaast kan gedacht worden aan een relatiebeding, concurrentiebeding, IE-beding en bijbehorend boetebeding. Toch ontsnapt zo'n beding nog weleens aan de aandacht van partijen. Vooral als partijen zich niet juridisch laten adviseren. Er ontstaat dan discussie over de vraag of de bedingen nog steeds gelden of zijn komen te vervallen doordat zij vallen onder de reikwijdte van de finale kwijting. Aan de hand van een recente uitspraak in kort geding van Rechtbank Midden-Nederland (11 januari 2019, ECLI:NL:RBMNE:2019:210) wordt in deze bijdrage bij dit vraagstuk stilgestaan.

Wat speelt er?

De werknemer en werkgever hebben met ingang van 17 mei 2017 een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd gesloten. In de arbeidsovereenkomst zijn een geheimhoudingsbeding, een relatiebeding en een boetebeding opgenomen. Partijen hebben op 15 mei 2018 een vaststellingsovereenkomst gesloten die strekt tot beëindiging van de arbeidsovereenkomst per 15 juni 2018. Daarin hebben partijen elkaar over en weer finale kwijting verleend. Met ingang van 1 juli 2018 is werknemer in dienst getreden bij een nieuwe werkgever.

De ex-werkgever vordert veroordeling van de werknemer om zijn werkzaamheden voor de nieuwe werkgever te staken en zijn contacten met de klanten van de ex-werkgever te verbreken, met een beroep op het relatie- en geheimhoudingsbeding. De werknemer stelt dat de bedingen zijn komen te vervallen omdat partijen finale kwijting hebben afgesproken. Volgens de werkgever, die zich beroept op de Haviltex norm, is dit geenszins de bedoeling van partijen geweest. Omdat het onderwerp tijdens de onderhandelingen niet is besproken en niet in de overeenkomst is opgenomen, valt het niet onder de finale kwijting.

Het oordeel van de rechter

De werkgever heeft ter onderbouwing van zijn standpunt een beroep gedaan op de jurisprudentie aangehaald in het artikel van Rosendahl en Theunissen ("*Het concurrentiebeding in de beëindigingsovereenkomst*", *Arbeidsrecht* 2017/22), waaronder het arrest van het Gerechtshof Amsterdam van 28 april 2009, (RAR 2009, 134). Volgens de rechter heeft deze uitspraak voor de onderhavige kwestie echter geen betekenis. In de beëindigingsovereenkomst was het geheimhoudingsbeding namelijk wel herhaald en het concurrentiebeding niet. Ook het commentaar van Rosendahl en Theunissen bij de uitspraak van de kantonrechter in Leeuwarden (Rechtbank Leeuwarden, 10 oktober 2012, ECLI:NL:RBL EE:2012:BX9971), dat de bedingen niet onder de finale kwijting zouden moeten vallen omdat de postcontractuele bedingen juist zien op de periode na het eindigen van de arbeidsovereenkomst, kan de rechter niet overtuigen. Juist omdat deze bedingen zouden kunnen gelden in de periode na het einde van de arbeidsovereenkomst, zouden de bedingen expliciet door de werkgever tijdens de onderhandelingen en de redactie van de beëindigingsovereenkomst aan de orde moeten worden gebracht. Wanneer dat niet gebeurt en er een finale kwijting wordt opgenomen op grond waarvan partijen wat betreft de beëindiging maar ook wat betreft de inhoud van de arbeidsovereenkomst niets meer tussen van elkaar te vorderen hebben, vallen de bedingen onder de finale kwijting, tenzij er een uitdrukkelijke andere intentie aan ten grondslag ligt - aldus de rechter. Daarbij vindt de rechter ook relevant dat wel allerlei details aan de orde zijn gekomen, zoals de teruggave van de bedrijfsfiets en negatieve uitlatingen na einde dienstverband. Het argument van de werkgever dat de beëindigingsovereenkomst alleen is gesloten in verband met het verkrijgen van een WW-uitkering door de werknemer, kan hem ook niet baten. Deze intentie maakt naar het oordeel van de rechter niet uit voor de gelding van de bedingen. De rechter oordeelt dat door het sluiten van de vaststellingsovereenkomst op 15 mei 2018 het geheimhoudingsbeding en het relatiebeding zijn vervallen en dat de werkgever hierop geen beroep meer kan doen.

Les voor de praktijk

Ik kan mij vinden in dit - voorlopige - oordeel van de rechter. Vooral als er allerlei details aan bod komen tijdens de onderhandelingen over een vaststellingsovereenkomst, is het moeilijk vol te houden dat zoiets essentieels als bedingen met postcontractuele werking niet onder de finale kwijting valt. Daarbij is natuurlijk ook relevant hoe de finale kwijting is verwoord. Als daarin geen (enkele) verwijzing wordt gemaakt naar de inhoud van de arbeidsovereenkomst, kan ik mij voorstellen dat het oordeel anders luidt. Ik verwijs onder meer naar de Enschedese rechter (10 mei 2016,

ECLI:NL:RBOVE:2016:1634), die ook moest oordelen over de vraag of een concurrentie- en relatiebeding hun gelding hadden behouden nu daarover niets was opgenomen in de vaststellingsovereenkomst waarin bovendien finale kwijting was afgesproken. De rechter oordeelde dat de finale kwijting uitsluitend verwees naar de financiële afwikkeling van de arbeidsovereenkomst met gevolg dat het overeengekomen concurrentie- en relatiebeding hun gelding bleven houden. Er moest wel over worden geprocedeerd voordat de werkgever een beroep kon doen op deze bedingen.

Het is dan ook zeer aan te raden, aan zowel de werkgever als de werknemer, om eerst grondig na te gaan of er bedingen met postcontractuele werking zijn overeengekomen en zo ja, om die bedingen niet onbesproken te laten tijdens de onderhandelingen over een vaststellingsovereenkomst. Daarnaast is het verstandig na te gaan of het finale kwijtingsbeding de (juiste) lading dekt. Het opstellen van een gedegen vaststellingsovereenkomst blijft maatwerk!

Auteur(s): Mw. mr M.J. van Herwerden, Houthoff Amsterdam

© Euroforum Uitgeverij BV NL